

**SPRAWOZDANIE KIEROWNIKA
MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W WYRZYSKU
Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA
ZA 2020 ROK
ORAZ POTRZEB
W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ**

1. ZADANIA OŚRODKA

Na rzecz mieszkańców miasta i gminy Wyrzysk zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku, który został powołany 1 maja 1990 r. Zarządzeniem Nr 3/90 Naczelnika Miasta i gminy w Wyrzysku z dnia 30.04.1990 roku.

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Do jej głównych zadań należy: wspieranie osób potrzebujących w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia podstawowych potrzeb i umożliwienie im życia w godnych warunkach, oraz zapobieganie powstawaniu niekorzystnych sytuacji i doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem.

ZADANIA WŁASNE GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM – art. 17. ust.

1:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczegółowym uwzględnieniem programów pomocy społecznej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
2. sporządzanie zgodnie z art. 16a, oceny zasobów pomocy społecznej,
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,

9. opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale, ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
 10. praca socjalna,
 11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
 13. (uchylony)
 14. dożywianie dzieci,
 15. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
 16. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
 18. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
 19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
 20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

ZADANIA WŁASNE GMINY – art. 17 ust. 2

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,

3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZADOWEJ ZLECONE GMINIE – art. 18

1. uchylony
2. uchylony;
3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną,
5. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
6. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,
8. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
9. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

1.1 STRUKTURA I ZATRUDNIENIE

Utworzenie i utrzymania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej. W roku sprawozdawczym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Wyrzysku zatrudniał łącznie 22 osoby.

Tabela Nr 1.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób zatrudnionych	Liczba osób w przeliczeniu na etaty
1.	Kierownik	1	1
2.	Główny księgowy	1	1
3.	Komórka finansowo-księgowy	1	1
4.	Komórka Pracy Socjalnej	7	7
5.	Komórka Asysty Rodzinnej	3	3
6.	Komórka Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	4	4
7.	Samodzielne stanowiska pracy	3	3
8.	Wychowawcy Świetlic środowiskowych	2	2

Źródło: opracowanie własne

2. OGÓLNE ZASADY DOTYCZĄCE UPRAWNIENÍ DO ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ I FORMY ŚWIADCZONEJ POMOCY

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z nimi prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701zł**,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 zł**.

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie, co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej:

- 1) ubóstwa,
- 2) sieroctwa,
- 3) bezdomności,
- 4) bezrobocia,
- 5) niepełnosprawności,
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7) przemocy w rodzinie,
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10) uchylony
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w ustawie o cudzoziemcach,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizmu lub narkomanii,**
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,

15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W ustawie jasno został określony katalog świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, z jakich mogą korzystać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej oraz zasady ich przyznawania.

Do świadczeń o charakterze pieniężnym należą:

- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe,
- zasiłki i pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie.
- pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Do świadczeń niepieniężnych należą:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenie społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy społecznej,
- mieszkania chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo - wychowawcze

3. PROBLEMY I POTRZEBY KLIENTÓW OŚRODKA KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2020 ROKU

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku w 2020 roku udzielał pomocy mieszkańcom miasta i gminy Wyrzysk. Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej wymaga oprócz spełnienia kryterium dochodowego, wystąpienia innych przesłanek. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej podają jeszcze inne powody wystąpienia z wnioskiem o pomoc. Poniższa tabela zawiera zestawienie przyczyn udzielania pomocy społecznej w 2020 roku ustalone na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.

Tabela Nr 2.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZI
ubóstwo	141
bezdomność	15
Potrzeba ochrony macierzyństwa	13
w tym: wielodzietność	10
bezrobocie	64
niepełnosprawność	112
długotrwała lub ciężka choroba	149
bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	156
w tym: rodziny niepełne:	24
rodziny wielodzietne:	2
narkomania	1
alkoholizm	34
trudności w przystosowaniu po opuszczeniu ZK	5
Zdarzenie losowe	4

Źródło: sprawozdanie MPiPS za 2020r.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej bardzo często borykają się z kilkoma problemami: bezrobocie (64 rodzin), ubóstwo (141) i długotrwała choroba (149 rodziny) to problemy dotyczące najliczniejszą grupę klientów. Rodziny dotknięte problemem bezrobocia z reguły charakteryzują się brakiem kwalifikacji, a problem ten generuje wiele innych dysfunkcji społecznych. Bezrobocie jest najłatwiejszym do zdiagnozowania problemem, gdyż to z nim utożsamiają się sami klienci, potwierdzają to również dokumenty. Jak wynika z naszych obserwacji bezrobocie rzadko występuje w odosobnieniu, jako przyczyna lub skutek pojawiają się takie problemy jak uzależnienia, przemoc, bezdomność.

Działania pomocowe skierowane do rodzin borykających się z problemem długotrwałej choroby, to praca nad poprawą sytuacji osoby chorej, poczynając od motywowania do leczenia, przez wsparcie finansowe pozwalające na wyjazdy do specjalistycznych ośrodków medycznych po pomoc w zakupie leków.

Niepokojące zjawisko, to liczba rodzin borykających się z problemem alkoholowym. Praca z tą grupą klientów zmierza do podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego, a następnie wsparcia w utrzymaniu abstynencji. Ze szczególną uwagą traktowane są rodziny z problemem alkoholowym, w których pozostają dzieci. Jak wynika z obserwacji z problemem tym boryka się znacznie większa grupa osób, lecz klienci wypierają go i się z nim nie identyfikują.

Bezradność rodzin również zasługuje na szczególną uwagę, ponieważ dotyczy bezpośrednio dzieci. Priorytetem pracy socjalnej w takich przypadkach jest utrzymanie dziecka w rodzinie i budowanie u rodziców poczucia odpowiedzialności. Znaczącą rolę w tych przypadkach odgrywa praca asystentów rodzin.

W 2020 roku odnotowano 15 osób bezdomnych. Bezdomni to klienci, wśród których najczęściej występują: alkoholizm, włóczęgostwo, bezrobocie, długotrwała choroba, zaburzenia psychiczne, kolizja z prawem i brak stałego źródła dochodu. Niezmiennie od lat, praca z tą grupą odbiorców, to działania zmierzające do zaspokojenia najbardziej elementarnych potrzeb bytowych.

4. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W ramach realizacji ustawowych zadań własnych gminy Ośrodek min. przyznawał i wypłacał zasiłki stałe, zasiłki okresowe, celowe, specjalne zasiłki celowe, organizował świadczenie usług opiekuńczych, kierował do domów pomocy społecznej osoby wymagające całodobowej opieki. Świadczenia przyznawane są po wnikliwej analizie każdego zgłoszonego

przypadku, na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego. Pomoc udzielana jest w formie pieniężnej i niepieniężnej – w naturze, usługach i pracy socjalnej. Świadczenia mają charakter stały, okresowy lub jednorazowy.

Wyszczególnienie świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 3.

FORMY POMOCY	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN
ZASIŁKI STAŁE	817	435 173,00	78
z tego: środki własne		87 035,00	
dotacja		348 138,00	
Zasiłki okresowe	705	236 267,00	102
z tego: środki własne		0,00	
dotacja		236 267,00	
Posiłek	4 114	17 509,00	53
w tym dla dzieci	3 809	15 716,00	
Usługi opiekuńcze	16 801	480 592,00	69
w tym specjalistyczne	505	40 600,00	4
Sprawienie pogrzebu	1	3 350,00	1
Zasiłki celowe i w naturze	X	292 491,00	221
w tym celowe specjalne	101	25 212,00	59
Poradnictwo			

specjalistyczne	X	X	50
Praca socjalna	X	X	559
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	X	698 282,00	23

Źródło: sprawozdanie MPiPS za 2020 r.

Zasiłki stałe

Zasiłek stały przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, których dochód własny, jak również dochód na osobę w rodzinie nie przekracza ustawowo określonego kryterium. W 2020 roku pomoc w postaci zasiłku stałego przyznano 78 osobom.

Zasiłki okresowe

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z art. 38 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującym a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Środki na finansowanie zasiłków okresowych pochodzą z dotacji budżetu państwa.

Zasiłki okresowe przyznawane były na okres do 3 miesięcy, w zależności od sytuacji rodziny. Zasiłki okresowe przyznano 102 rodzinom, liczba świadczeń w tym zakresie wyniosła 705.

Oplata za pobyt w Domach Pomocy Społecznej

W domach pomocy społecznej przebywało w 2020 r. 23 osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Ogółem w 2020 roku odpłatność za pobyt w DPS, wydatkowana ze środków gminy, wyniosła **698 282 zł**. Ponadto zobowiązani do wnoszenia odpłatności za członków rodziny,

przebywających w domu pomocy społecznej na podstawie zawartych z Kierownikiem M-G OPS umów, byli zstępni oraz wstępni. Z tytułu wniesionej z ich strony odpłatności przekazano do gminy dochody w wysokości 24 416,61zł. W stosunku do osób, które nie wywiązują się z podjętych zobowiązań w tym zakresie prowadzone jest postępowanie mające na celu doprowadzenie do odzyskania należności lub ustalenia aktualnej sytuacji materialnej.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze (zadania własne) obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości podtrzymanie kontaktu z otoczeniem. Pomoc w postaci usług opiekuńczych przyznano osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub długotrwałą i ciężką chorobę wymagały wsparcia osób drugich. W zależności od potrzeb wymiar godzin pracy wynosił w środowisku od 1 godziny do 8 godzin dziennie.

Z usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania, skorzystało w 2020 roku 69 osób. Łącznie przyznano 16 801 godzin usług, koszt usług wyniósł **480 592 zł**. Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Wyrzysku Nr XXVII/191/05 z dn. 27.01.2005r. dotyczącą szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze wniesiono odpłatności w wys. 110 275,08 zł.

Zdecydowanie podkreślić należy znaczny wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych. Liczba osób korzystająca z tej formy pomocy systematycznie każdego roku wzrasta. Powyższe usługi realizowano wspólnie ze Spółdzielnią Socjalną „Nowe Horyzonty” z Piły.

Zasiłki celowe

Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na zakup żywności, opału, leków, odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, opłaty za energię elektryczną, gaz i czynsz. Coraz większa liczba gospodarstw domowych swym dochodem przekracza kryteria ustawy o pomocy społecznej. Z uwagi na koszty związane z zakupem opału, często nie są w stanie ponieść osoby samotne i rodziny, które przekraczają kryteria, dlatego też ośrodek wspomaga osoby i rodziny w formie specjalnego zasiłku celowego. W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystały 221 rodzin.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Począwszy od 1 sierpnia 2009 r. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. M-G OPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za 66 osoby pobierające zasiłek stały, koszt realizowanych świadczeń w 2020 r. wyniósł 36 036 zł.

4.1 Praca socjalna

Szczególne miejsce w ustawie o pomocy społecznej zajmuje praca socjalna, której prowadzenie od 2004 roku jest zadaniem obowiązkowym gminy. Praca socjalna to działalność zawodowa ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta na możliwości załatwiania jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowania, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych.

Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, na rzecz zapewnienia /uzyskania niezbędnych środków materialnych.

Celem rozwiązywania problemów rodziny lub osoby prowadzi wiele rozmów, podejmuje działania interwencyjne, wspiera klienta w rozwiązywaniu własnych problemów pomaga załatwiać sprawy skomplikowane, współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Działania metodyczne podejmowane przez pracowników, dzięki którym możliwe było osiągnięcie rezultatów:

- 1) wspieranie – działanie polegające na wzmocnieniu osoby, wyzwoleniu jej sił, zasobów, zmierzające do zmniejszenia poczucia lęku, braku wpływu na swoją sytuację, umieszczenie problemu odbieranego przez osobę lub rodzinę jako problem osobisty, w ogólnym kontekście społecznym;
- 2) wyjaśnianie – działania pracownika socjalnego zmierzające do zrozumienia przez osobę lub rodzinę natury problemu, w szczególności pokazanie możliwych rozwiązań, uświadomienie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, uświadomieniu przez osobę lub rodzinę swojego funkcjonowania w relacji z innymi, pomoc pracownika w zrozumieniu przez osobę lub rodzinę reakcji innych na własne zachowania i postawy;
- 3) działania wychowawcze – dostarczanie wiedzy niezbędnej do podniesienia kompetencji,
- 4) kształtowania umiejętności osoby w danym obszarze funkcjonowania, np. pełnienie ról rodzicielskich, utrzymywanie pozytywnych relacji z otoczeniem, prowadzenie gospodarstwa domowego, modelowanie zachowań, trening kompetencji społecznych np. trening budżetowy, trening umiejętności w zakresie dbania o higienę, utrzymania porządku w mieszkaniu;
- 5) rzecznictwo – reprezentowanie interesów osób lub rodzin, grup; pracownik realizujący ten rodzaj działania występuje w imieniu klienta, za jego zgodą;
- 6) towarzyszenie – wspólne załatwianie spraw; pracownik socjalny asystuje osobie lub rodzinie w realizacji działań realizując ten rodzaj działania wspomagając osobę lub rodzinę, a nie występując w jej imieniu;
- 7) rozszerzanie sieci kontaktów – ułatwienie osobie lub rodzinie nawiązywania kontaktów z innymi, utrzymania poprawnych relacji, dostarczanie wiadomości i poszerzanie jej umiejętności w zakresie porozumiewania się z innymi ludźmi i instytucjami; aktywizowanie i motywowanie osób i rodzin do poszukiwania w swoim otoczeniu społecznym zasobów i korzystania z nich,
- 8) budowanie sieci wsparcia – działanie polegające na umożliwieniu lub zwiększeniu dostępu osoby lub rodziny do usług (społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych) oraz środowiskowych działań pomocowych umożliwiających przezwycięzenie trudnej sytuacji;
- 9) konfrontacja – ukazanie osobie następstw jej postępowania, uprzedzenie o konsekwencjach, jakie po-ciągają za sobą określone zachowania;

- 10) porada – udzielanie wskazówek, przedstawianie przez pracownika socjalnego różnych opcji wyboru i postępowania, w celu stworzenia warunków do podjęcia przez osobę lub rodzinę samodzielnej próby rozwiązania swojego problemu;
- 11) udostępnianie zasobów – działania związane z uzyskaniem dostępu do usług pomocy i integracji społecznej oraz innych usług, umożliwiających poprawę lub rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej;
- 12) działania diagnostyczne – działania związane z rozpoznaniem sytuacji, sposobu funkcjonowania osoby lub rodziny oraz jej otoczenia;
- 13) uzgadnianie celów i planu działania - działania związane z wyznaczaniem celów pracy socjalnej i uzgadnianiem planu działania;
- 14) działania ewaluacyjne.

W 2020 roku pracę socjalną prowadzono w 559 rodzinach.

4.2 Bezdomność

Pomoc na rzecz bezdomnych realizowana jest zasadniczo przy współpracy z Pileskim Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT. Ta organizacja pozarządowa realizowała zadanie z obszaru pomocy społecznej polegające na udzielaniu schronienia osobom, które nie mogły go sobie zapewnić we własnym zakresie. Pomoc ta miała charakter kompleksowy, obejmujący oprócz noclegu także całodienne wyżywienie, zapewnienie sezonowej odzieży i obuwia, podstawowych środków higieny oraz leków.

W 2020 roku pomocy w formie schronienia udzielono ogółem 15 osobom bezdomnym, które przebywały w placówkach dla bezdomnych w Pile, Poznaniu i Gościejewie, Kotów, Biała k. Trzcianki, Rożnowice.

4.3 Współpraca

Pracownicy Ośrodka w toku codziennych działań podejmują współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobą/rodziną. Najczęściej wskazywane przez pracowników OPS placówki, z którymi podejmowana jest regularna współpraca.

w zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

2. Placówki opiekuńczo - wychowawcze
3. Domy dziecka,
4. Piłski Bank Żywności,
5. Sąd Rejonowy, Kuratorzy,
6. Komornik przy Sądzie Rejonowym,
7. Komenda Policji,
8. Straż Miejska,
9. Szkoły, pedagodzy szkolni.

w zakresie pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym:

1. Zakłady Ubezpieczeń Społecznych,
2. PFRON,
3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
4. Szpitale,
5. Domy Pomocy Społecznej.

w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień:

1. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. placówki opieki zdrowotnej i leczenia uzależnień,
3. Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Leczenia Uzależnień Wyrzysk.

w zakresie pomocy osobom bezrobotnym w poszukiwaniu zatrudnienia:

1. Powiatowy Urząd Pracy w Pile, Filia Wyrzysk
2. Zakłady pracy

w zakresie pomocy osobom bezdomnym:

1. Stowarzyszenie MONAR MARKOT, Piła, Poznań, Gościejewo.

5. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W CELU ROZSZERZENIA OPFERTY WSPARCIA

5.1 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 jest pomoc żywnościowa dla osób najbardziej potrzebujących. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

W 2020 r. z tej formy pomocy realizowanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej skorzystało 903 osoby. Poniższa tabela przedstawia ilość (w kg) rozdysponowanych artykułów żywnościowych i ich wartość.

Tabela Nr 4.

Lp.	Nazwa artykułu	Ilość (kg)	Wartość (zł)
1.	Powidła śliwkowe	1 625,40	7 957,95
2.	Koncentrat pomidorowy	1 011,36	5 447,69
3.	Makaron jajeczny	3 613,50	8 901,13
4.	Fasola biała	2 569,60	6 722,85
5.	Herbatniki maślane	722,40	6 084,34
6.	Mleko UHT	6 321,00	13 672,32
7.	Szynka drobiowa	2 438,10	25 420,85
8.	Groszek z marchewką	2 889,60	9 315,50
9.	Cukier biały	3 612,00	8 929,30
10.	Ser podpuszczkowy	1 606,00	27 132,57
11.	Ryż biały	2 709,00	7 918,95

12.	Filet z makreli w oleju	1 381,59	20 555,54
13.	Olej rzepakowy	3 612,00	15 090,76
14.	Buraczki wiórki	948,15	2 852,57
15.	Makaron kukurydziany	903,00	3 308,10
16.	Kasza gryczana	1 354,50	4 236,81
17.	Pasztet wieprzowy	433,44	2 389,34
18.	Sok jabłkowy	3 212,00	5 531,06
19.	Gołąbki w sosie pomidorowym	1 535,10	9 648,54
	RAZEM:	42 497,74	191 116,17

Źródło: Załącznik 10.1 do wytycznych

W związku z brakiem organizacji pozarządowej dystrybucją artykułów zajmowali się pracownicy Ośrodka. Towar przywożony był z Pilskiego Banku Żywności, aby dokonać rozładunku towaru korzystaliśmy z pomocy pracowników JGK w Wyrzysku oraz niepracujących podopiecznych tut. Ośrodka.

5.2 Projekt „STOP COVID – bezpieczne systemy pomocy społecznej”

W związku z ogłoszeniem przez Województwo Wielkopolskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu projektu: „STOP COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu zapobiegania i przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 Społecznego, Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe oraz pozakonkursowe w zakresie epidemii COVID-19 w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014–2020; Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku otrzymał dofinansowanie w wysokości 123 513,66 zł z przeznaczeniem na wypłaty dodatków dla pracowników M-G OPS w Wyrzysku w związku z wysokim ryzykiem zakażenia COVID-19 i stresem związanym z pracą w okresie pandemicznym. W ramach projektu doposażono stanowiska pracy w środki ochrony indywidualnej (maseczki, gogle, przyłbice, rękawiczki jednorazowe, ochronne kombinezony, środki do dezynfekcji rąk i powierzchni), zakup sprzętu (ozonator, lampa wirusowa, termometr bezdotykowy, plexi).

Projekt realizowany był w okresie od 1.06.2020r. do 31.12.2020r. - został rozliczony.

5.3 Projekt „wsparcie dla osób starszych niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi z terenu Gminy Wyrzysk – II edycja”.

Projekt dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 7: Włączenie społeczne, Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 7.2.2. Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe, a okres jego realizacji trwa od 01.09.2018 r. do 31.08.2020 r. Projekt skierowany jest do 80 osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, niesamodzielnymi i/lub niepełnosprawnymi - zamieszkujących w rozumieniu Kodeksu cywilnego na terenie województwa wielkopolskiego w Gminie Wyrzysk oraz 30 opiekunów faktycznych ww. osób zamieszkujących/ pracujących/ uczących się w rozumieniu Kodeksu cywilnego w województwie wielkopolskim w Gminie Wyrzysk.

W ramach projektu zostanie udzielone wsparcie:

1. Dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, niesamodzielnymi i/lub niepełnosprawnymi:
 - a. usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

- b. specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania: pielęgniarstwo, rehabilitacyjne, psychologiczne
 - c. usługi asystenckie świadczone w miejscu zamieszkania dla osób niepełnosprawnych
 - d. Klub Seniora, w ramach którego będą organizowane:
 - warsztaty zajęciowe – rozwijanie umiejętności i zainteresowań w grupach
 - gimnastyka rekreacyjna – m.in. joga, aerobik, ćwiczenia na zdrowy kręgosłup
 - spotkania z lekarzami - pogadanki tematyczne
 - wyjścia do kina/teatru/na basen
 - biblioteczka seniora – regał z książkami, gdzie seniorzy mogą się wymieniać książkami, przynieść przeczytane, pożyczyć przyniesione przez inne osoby lub zakupione przez Klub.
 - kącik telewizyjny – wyposażony w TV, projektor, komputer z oprogramowaniem i drukarką.
2. Dla opiekunów faktycznych zostanie utworzone Centrum Wsparcia Opiekunów Faktycznych, w ramach którego będą świadczone następujące usługi:
- a. szkolenia w tematach:
 - metody pielęgnacyjne - opieka nad osobą niesamodzielną.
 - sposoby aktywizowania podopiecznych.
 - metody pracy z podopiecznym cierpiącym na deficyty pamięci.
 - b. spotkania grupowe dla opiekunów faktycznych i zespołów projektowych połączone z poradnictwem dot. projektu i wymianą doświadczeń
 - c. wsparcie psychologa dla opiekunów faktycznych zgłaszających taką potrzebę mające na celu poprawę kondycji psychicznej oraz wsparcie opiekunów w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, m.in. poprzez wzmocnienie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami i nagromadzonym stresem.
 - d. dyżury pracowników socjalnych z Ośrodków Pomocy Społecznej, w czasie których opiekunowie faktyczni będą mogli uzyskać informacje na temat

źródeł wsparcia, pomocy w wypełnianiu dokumentów urzędowych, wsparcia w kontaktach z instytucji pomocowych innych niż OPS.

e. wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego .

Celem projektu jest objęcie beneficjentów usługami opiekuńczymi i asystenckimi świadczonymi w miejscu zamieszkania, i Klubie Seniora oraz zwiększenie wiedzy opiekunów faktycznych z zakresu opieki nad podopiecznymi.

Planowane efekty realizacji projektu to:

- wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług społecznych
- poprawa dostępności usług społecznych kierowanych do osób niepełnosprawnych i/lub niesamodzielnych na terenie Gminy Wyrzysk
- ograniczenie wykluczenia społecznego uczestników projektu
- stworzenie osobom niesamodzielnym możliwości prowadzenia niezależnego życia w ich dotychczasowym środowisku społecznym
- poprawa funkcjonowania uczestników projektu, którzy ze względu na trudną sytuację finansową nie mieliby możliwości skorzystania z usług płatnych
- zwiększenie wiedzy i kompetencji opiekunów faktycznych w zakresie opieki nad podopiecznymi
- zwiększenie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego/pielęgnacyjnego, który opiekunowie faktyczni mogą wykorzystywać w opiece nad podopiecznymi

Całkowita wartość projektu: 925 603,40 zł

Dofinansowanie projektu z UE: 878 683,40 zł

Projekt zakończony, rozliczony.

5.4 OGÓLNOPOLSKA KARTA SENIORA

Gmina Wyrzysk przystąpiła do Programu Ogólnopolskiej Karty Seniora, na mocy porozumienia ze Stowarzyszeniem MANKO, które podpisała Pani Burmistrz Bogusława Jagodzińska. Ogólnopolską Kartę Seniora mogą otrzymać osoby po 60 roku życia. Posiadanie karty upoważnia do korzystania z upustów procentowych w wielu firmach na terenie całego kraju. Obecnie w programie bierze udział 1500 podmiotów, są to m.in. uzdrowiska, ośrodki zdrowia czy instytucje kultury. Ośrodek pozyskał 11 lokalnych firm, które wyraziły chęć

udziału w programie. Seniorzy z naszej Gminy mogą korzystać z zaoferowanych zniżek i upustów. Do końca 2020 roku wydano 361 kart dla seniorów z naszej Gminy.

6. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, WYCHOWAWCZYCH I ALIMENTACYJNYCH

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku w 2020 roku realizował zadania zlecone ze środków budżetu państwa w zakresie świadczeń rodzinnych (Dz.U.2220 t.j. z dnia 2020.01.24 i Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne (Dz.U. z 2013.871 t.j. 01.08.2013r.)

6.1 Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych

Wydatki na poszczególne zasiłki oraz ilość wypłaconych świadczeń w latach 2019-2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela Nr 5.

Rodzaj zasiłku	Liczba Świadczeń 2018 r.	Kwota Wypłaconych Świadczeń 2018 r.	Liczba świadczeń 2019 r.	Kwota wypłaconych Świadczeń 2019 r.	Liczba świadczeń 2020r.	Kwota wypłaconych świadczeń 2020r.
Zasiłek rodzinny (bez dodatków)	13 853	1 564 068	12 566	1 405 314,50	10 568	1 170 634,82
dod. z tyt. urodzenia dziecka	65	63 135	78	65 566,61	79	59 245,00
dod. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	271	101 469	253	96 568,51	180	69 102,02
dod. z tyt. samotnego wychowywania dziecka	535	94 455	579	103 801,11	481	83 332,50
dod. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka	571	59 201	488	49 195,86	435	42 764,21

niepełnosprawnego						
dod. z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	1 687	77 732	1 527	67 891,67	1 357	57 314,27
dod. z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	1 541	108 488	1 553	106 512,42	1 584	107 509,86
dod. z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 027	187 848	1 936	179 346,36	1 646	150 086,69
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	120	120 000	128	128 000,00	130	130 000,00
Zasiłki pielęgnacyjne	4 490	709 623	4 487	850 115,00	4 388	944 120,00
Świadczenia pielęgnacyjne	556	816 844	570	900 415,00	667	1 206 533,00
Składka zdrowotna	215	28 277	186	26 500,00	213	34 858,00
Świadczenie rodzicielskie	664	598 939	608	564 597,00	638	594 518,00
Składka emerytalno- rentowa z tytułu pobierania świadczenia pielęgnacyjnego	412	62 094	421	180 119,00	497	247 719,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	263	140 275	275	168 834,00	229	141 249,00
Składka emerytalno- rentowa	214	31 316	171	9 542,00	183	31 022,00
Składka zdrowotna	161	7 769	205	34 519,00	131	7 310,00
Zasiłek dla opiekunów	353	188 425	280	172 870,00	231	142 170,00
Składka emerytalno-	213	31 269	174	29 572,00	149	25 422,00

rentowa	159	7 639	117	6 529,00	101	5 636,00
Składka zdrowotna						
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	2	8 000	1	4 000,00	1	4 000,00

Źródło: sprawozdania za 2020 r.

6.2 Świadczenie wychowawcze 500+

Od 1 kwietnia 2016 r. w tutejszym Ośrodku jest realizowany Program Rodzina 500+, który gwarantuje regularne wsparcie dla rodziców wychowujących dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Ponadto wprowadzone zmiany gwarantują przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego bez ustalania alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko. Wniosek i załączniki do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego mogą być składane w formie papierowej lub drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego:

- 1) utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny;
- 2) udostępnianego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji.

Zestawienie wypłat świadczenia w 2016/2017/2018/2019/2020 r. przedstawiają poniższe tabele:

Tabela Nr 6.

2020 r.	Kwota wypłat	Liczba decyzji	Liczba świadczeń
	14 855 539,50	280	32 410

2019 r.	Kwota wypłat	Liczba decyzji	Liczba świadczeń
	11 664 882,60	1605	23 422
2018 r.	Kwota wypłat	Liczba decyzji	Liczba świadczeń
	9 001 871 zł	1 238	18 059
2017 r.	Kwota wypłat	Liczba decyzji	Liczba świadczeń
	9 842 290,80zł	2 166	3 466

Od IV 2016 r.	Kwota wypłat	Liczba decyzji	Liczba świadczeń
razem	7 411 386,70zł	1 148	1 839

Źródło: Raport świadczeń

6.3 Fundusz alimentacyjny

Od 1 września 2008 r. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa.

Ustawa ma na celu dostarczenie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom. Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada w pierwszej kolejności na członków ich rodzin obowiązek alimentacyjny. Konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie te osoby ubogie, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji.

Wspieranie osób w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Wydatki na świadczenie z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa:

Kwota wypłaconych świadczeń w 2020 r. – 514 225,00zł

Kwota zwrócona przez dłużników – 49 284,44 zł

Liczba rodzin, w których pobierane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego – 63

Liczba dłużników w Gminie Wyrzysk – 106

6.4 Dobry start

Rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego (M.P.2018.514 z dnia 2018.06.01), świadczenie „Dobry start” przysługuje rodzicom, opiekunom prawnym lub opiekunom faktycznym na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia 24 roku życia. Pierwszym rokiem programu był rok 2018 i obejmował uczniów rozpoczynających rok szkolny 2018/2019. Świadczenie „Dobry start” wypłacane jest w wysokości 300 zł. W 2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku wypłacił:

Liczba wypłaconych świadczeń 1 763

Kwota 528 900,00 zł

7. PROGRAM RZĄDOWY „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

W roku 2020 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrzysku realizował program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego celem było m. in. wsparcie gmin w wypełnieniu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich.

Program zakładał zapewnienie dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwłaszcza osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Beneficjentami programu były osoby i rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art.8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Na realizację powyższego Programu przeznaczono w 2020 r. ogółem **150 000 zł**, z czego środki własne gminy wyniosły **60 000 zł**, a dotacja z budżetu państwa **90 000 zł**. Średni koszt posiłku wyniósł 4,26 zł. Z pomocy w formie posiłku skorzystały **82 osoby** w tym **82 dzieci**, Wyplacono również świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub art. żywnościowych. **Pomocą taką zostało objętych 129 rodzin**, średnia wysokość zasiłku wyniosła **200,44 zł**.

Zadanie wynikające z realizacji Programu odbywało się poprzez zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci w publicznych przedszkolach w Wyrzysku i Osieku Nad Notecią, Niezychowie szkołach podstawowych w Wyrzysku, Kosztowie, Osieku nad Notecią, w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wyrzysku, w placówkach szkolno-wychowawczych w Gołańczy, Kruszwicy, Jarosławcu oraz w Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych w Pile oraz szkołach ponadpodstawowych w Sypniewie i Pile.

8. STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

Stypendia i zasiłki szkolne realizowane są na podstawie ustawy o systemie oświaty (Dz.U.2020 poz. 1327 z dnia 31.07.2020r.) oraz Uchwały Nr XXIII/216/2012 Rady Miejskiej w Wyrzysku w sprawie regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wyrzysk. Miesięczna wysokość dochodu netto na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może przekroczyć kwoty 528,00 zł zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 90r ust. 1 ustawy o Systemie Oświaty na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. Na finansowanie zasiłków szkolnych w danej gminie przeznaczają się nie więcej niż 5 % kwoty dotacji o której mowa w ust 1 (art. 90r ust. 4).

W 2020 roku z tej formy pomocy skorzystało 118 uczniów.

Poniesione koszty przedstawiają się następująco:

Stypendia dla uczniów	149 006,06 zł
Zasiłki szkolne -	0,00 zł

	149 006,06 zł

9. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla rodzin, osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych. Pomoc w postaci dodatku ma na celu zmniejszenie wysokich kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, ponoszonych przez osoby i rodziny o najniższych dochodach.

W roku 2020 na pomoc w postaci dodatków wydatkowano kwotę 300 437,88 zł. Pomocą objęto 125 rodzin i wypłacono 1117 świadczenia. Wpłynęło 219 wniosków.

Ustawa z dnia 26 lipca 2013r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 poz. 833 z dnia 11.05.2020r.) wprowadzono od 01 stycznia 2014 r. prawo do zryczałtowanego dodatku energetycznego. Ustawa ta wprowadziła nową definicję –odbiorca wrażliwy energii elektrycznej. Zgodnie z przyjętym zapisem w Prawie energetycznym w art. 3 pkt. 13c –jest to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Aby otrzymać dodatek energetyczny należy: posiadać ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego, złożyć wniosek o dodatek energetyczny z załączoną umową sprzedaży energii elektrycznej, której stroną jest osoba pobierająca dodatek mieszkaniowy, należy zamieszkiwać w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Na wypłatę dodatków energetycznych w roku 2020 wykorzystano kwotę 2 203,51 zł., pomoc otrzymało 25 rodzin.

10. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO – ŚWIETLICE ŚRODOWISKOWE

Świetlice środowiskowe w Wyrzysku i Osieku nad Notecią funkcjonują w strukturze M-G OPS w Wyrzysku od maja 2014 r. Placówki pracują we wszystkie dni robocze przez 4 godziny dziennie. Obejmują pozaszkolną opieką dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, niewydolnością wychowawczą. Placówki wspierają

funkcje opiekuńczo - wychowawcze rodziny. Pobyt w placówkach jest dobrowolny i nieodpłatny. Do dwóch placówek uczęszcza ok. 30 dzieci.

Do najważniejszych zadań placówek wsparcia dziennego należy:

- organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży po zajęciach szkolnych oraz dni wolne od nauki szkolnej (ferie, wakacje),
- tworzenie warunków do nauki własnej i pomoc w nauce;
- pomoc w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych;
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwijanie aktywności poznawczej i emocjonalnej oraz tworzenie dzieciom szansy na odnoszenie sukcesu poprzez szeroko rozumianą twórczość i aktywność;
- kształtowanie zasad współżycia społecznego oraz właściwego stosunku do pracy;
- współpraca z rodziną w wykonywaniu przez nią funkcji opiekuńczych poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi;
- współpraca ze szkołami, instytucjami w zakresie zapobiegania patologiom społecznym ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień;
- zapewnienie co najmniej jednego posiłku uczestnikom świetlicy.

Z uwagi na okres pandemii i obostrzenia wynikające z COVID-19 oraz poleceń Wojewody Wielkopolskiego przez Świetlice środowiskowe były okresowo zamknięte, wychowawczynie prowadziły zdalne spotkania z wychowankami, utrzymywały kontakt telefoniczny i prowadziły grupy na Messenger. Służyły wsparciem w tym trudnym dla dzieci momencie.

11. OGÓLNOPOLSKA KARTA DUŻEJ RODZINY

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne ale również przedsiębiorcy prywatni.

Wszystkie miejsca oferujące zniżki są opatrzone logo: „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Kartę przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta na wniosek członka rodziny wielodzietnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny na mocy art. 9 ust. 5 Burmistrz Wyrzyska powierzył realizację powyższego zadania Kierownikowi Ośrodka.

W okresie od 01 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. zostało wydanych 172 kart tradycyjnych i 26 kart elektronicznych.

12. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2020 poz. 1327 z dnia 31.07.2020r.); oferując długofalowe wsparcie asystenta rodzinnego. Ośrodek zatrudnia 3 asystentów rodzin. W 2020 roku wsparciem asystentów rodziny objętych zostało 50 rodzin. W trakcie roku została zakończona współpraca asystenta z 7 rodzinami. Powodami zakończenia współpracy było:

- 1) osiągnięcie celów (1 rodzina),
- 2) zaprzestanie współpracy przez rodzinę (3 rodziny),
- 3) ze względu na brak efektów (1 rodzina),
- 4) ze względu na zmianę metody pracy (2 rodziny).

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w większości borykają się z problemem bezrobocia, ubóstwa i niedostatecznych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Praca asystentów rodzin polegała w szczególności na:

- 1) podnoszeniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 2) usamodzielnianiu,
- 3) wspieraniu aktywności społecznej rodziny,
- 4) zmianie podejścia z rozwiązywania problemów za rodziny na wykorzystywanie ich zasobów, możliwości i uprawnień.

Asystenci rodziny towarzyszyli rodzicom w wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Poprzez te działania udało się zmienić stosunek osób w rodzinie do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę. Indywidualna pomoc służyła rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzeniu w nich wiary we własne możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe. Działania asystentów rodziny prowadziły do usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój.

Jednym z zadań nałożonych na samorząd gminny jest współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z tytułu pobytu w rodzinie zastępczej Ośrodek poniósł w 2020 roku odpłatność za pobyt 43 dzieci. Łączna kwota odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej za 2021 r. – 192 769,32zł.

13. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY - „NIEBIESKIE KARTY”

Zgodnie z art. 9a-9c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2020.218 t.j. z 11.02.2020r.) Zespoły interdyscyplinarne są elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy zespół interdyscyplinarny powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów

alkoholowych; 3) Policji; 4) oświaty; 5) ochrony zdrowia; 6) organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W myśl art. 9b ust. 1 ustawy zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Stosownie zaś do treści ust. 3 cyt. artykułu do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Uchwałą Nr XXXVIII/310/2017 z dnia 28 września 2017 r. podjętą na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Rada Gminy w Wyrzysku uregulowała sprawę trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W roku 2020 odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Wpłynęło 26 NK w związku z czym odbyło się 47 posiedzeń grup roboczych.

14. POTRZEBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od: wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itd.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy, lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

- 1) Potrzeby, które należy wymienić i na które należy zwrócić uwagę to zapewnienie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej jak również systematyczny wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych. Zadanie to stanowi najpoważniejsze wyzwanie finansowe Ośrodka. Wzrasta zarówno liczba osób wymagających tej formy opieki jak i koszty utrzymania tych osób w placówkach.
- 2) Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach. Ważnym elementem jest zabezpieczenie środków na zakup prasy i literatury fachowej. W przypadku pojawienia się na rynku szkoleniowym szkoleń bezpłatnych albo dotowanych, pracownicy MG-OPS korzystać będą również z tej oferty.
- 3) Poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich.
- 4) Wspieranie rodzin w pełnieniu podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci poprzez pracę asystentów rodziny i pracowników socjalnych.
- 5) Zapewnienia stałego poradnictwa psychologicznego dla klientów pomocy społecznej.
- 6) Zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom pomocy społecznej, ataki na pracowników pomocy społecznej do których dochodzi na terenie całego kraju budzą niepokój. Dlatego też niezwykle ważną potrzebą jest zapewnienie odpowiednich standardów pracy.

Wyrzysk, dn. 10.03.2021r.

KIEROWNIK
Miejskiego-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Wyrzysku
Hanna Łapacz
Hanna Łapacz

